

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK.

Egy évre . . . 10 K. — f.
 Hat óra . . . 5 K. — f.
 Három óra . . . 2 K. 50 f.
 Egyes számok ára 20 fillér

BARS

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TARSADALMI HETILAP.

HIRDETÉSEK

□ centiméterenként - 4 fillér
 Nyilttéri közlemények garmond
 soronként 30 fillér.

Gyakori hirdetők és a velünk
 összekötöttesben levő hird. irodák
 arangeményben részesülnek.

A kéziratok a szerkesztőséghez küldendők.

Kéziratok vissza nem adatnak.

FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

Megjelen vasárnap reggel.

FŐMUNKATÁRS: DR. KERSÉK JÁNOS.

A hirdetőket, előfizetéseket s a reklámciókat a
 kiadóhivatalba kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI és TÁRSA r. t.

Az új adótörvények.

Az új adótörvény végrehajtásáról szóló utasítást a napokban adta ki a kormány. Jeleztük már, hogy az új adótörvény az adók igazságosabb elosztását célozza s azonkívül arról intézkedik, hogy senki megadóztatható jövedelmét el ne titkolhassa. A jelenlegi adórendszer mellett csak a vagyontalan kenyérkereső osztályok, iparosok, kereskedők, ügyvédek, orvosok voltak egy bizonyos eszményi jövedelem mellett többé-kevésbé igazságtalanul megadóztatva. S ugyan ki állítja, hogy az adóalapot képező jövedelem helyesen volt mindig megállapítva; sőt a valódi jövedelmet csaknem mindenki legalább is elhalgatni kényszerült, mivel az adókulcs olyannyira súlyos volt, hogyha az iparos, kereskedő vagy más III. osztályu kereseti adófizetésre kötelezett adózó polgár valódi jövedelmét őszintén bevallotta volna, teljesen tönkre kellett volna mennie.

De azután, hogy nevettek marokba a tőkepénzesek, a spekuláns vállalkozók, akik részvényeik, kötvényeik, váltókra adott kölcsöneik után oly óriási jövedelmet élveztek, amelyet nem kellett bevallaniok s így azután adót nem fizettek. De fizette helyettük a kisiparos, kereskedő, ki legtöbbszörre kölcsönpenzzel folytatja iparát és üzletét.

Az új adótörvény teljesen más alapra van fektetve és az adókulcs is egészen más. Az igaz, hogy inkvizíciónak tartják sokan az új nyomozási eljárást, mely leginkább alkalmas az adófizető polgárok zaklatására. Az állam közgei ki fogják nyomozni a jövedelmet, amely megadóztatható, csak hogy ennek ellenében az adókulcs sokkal kisebb, sokkal arányosabb. De az adót más államokban is igen komolyan veszik, mert köztudomású, hogy Anglia, Németország és Franciaországban a hamis adóbevallást pénzbírsággal, sőt több helyen szabadságvesztéssel is büntetik.

A kis embereknek azonban nincs mit tartania ettől a nyomozástól, mert hiszen a 800 koronás létminimum teljesen adómentes s azonfelül oly csekély progressivitással emelkedik az adó, hogy úgy gondoljuk, hogy a kis emberek adója csekélyebb lesz az eddiginél.

Nagyon nehéz azonban elhiteni a kis emberekkel, ha az új adótörvényről van szó, hogy az nem tartalmaz adófelemelést, amikor már évtize-

dek óta azt tapasztalta, hogy minden újítás adófelemeléssel jár.

Most is hiába emlegetik, hogy az új adóbevallással nem következik be az adóemelés és hogy a jövedelmi adót 30 millióban kontingentálták, mert azok a rendeletek, amelyek a mult napokban napvilágra láttak és amelyek az adókiivetésnél közreműködő köröket kitanítják a szövevényes adókiivetés minden részletére, hogy maga ez a kitanítás, a paragrafusok özöne és az ember beleszedül, ha olvassa, — azt sejteti, hogy itt mélyreható operáció fog történni a polgárság zsebére. A jelszó mindig az, hogy az adót nem emelik, ellenkezőleg kis existenciáknak teljes adómentességet biztosítanak. 800 koronán aluli jövedelem teljesen mentes. A többieknek is jövedelméhez képest vetik ki adóját egy kerek összegben és hogy rusztikusán fejezzem ki magamat, az új törvény belez az ember hasába és olyan szagló érzéket diszputál bele az adókiivetéssel megbízottak orrába, hogy ezek minden fajta jövedelmet számba vehessenek.

Már néhány évtizede folytonosan emlegetik, hogy a direkt adókat nem emelik. S ezzel szemben az adózó fél évről-évre adóemelést tapasztal. És míg a régi adótörvények is úgy csinálódtek, hogy az adófizető fél adófelszólamlásaival, kérvényeivel rendszeren alakszeregekbe botlott, elkésett; de igazán sohse volt. Az adózó fél bölcs belevagyással fizetett addig, mint a köles, mert úgy is tapasztalta, hogy akár Ponciushoz, akár Pilátushoz szaladgál, hogy adóját leszállítsák, — abból ugyan nem evett.

Aki azt hitte, hogy a létminimumos törvény könnyíteni fog az adózó terhein, ha az új adó életbeléptetéséről szóló és kötetre menő végrehajtási utasításokba belenéz, — kétségbeesve kapaszkodik a levegőhöz, mert annyi utvesztőt, a betűknek annyi labirintusát, az ovatos fiskális gondnak akkora mértékét látja arra, hogy az adófizető minden esetleges jövedelmek kiszimatolassék és kellő mértékben, sőt mértéken túl megadóztassék, — hogy elmegy a kedve minden modern jelszótól, mely a kis existenciákat 800 koronáig mentesíti ugyan, de a kis polgári társadalmat, melynek élete még keservebb, mely ellen a korszellem naponta új követeléseket támaszt, még jobban megadóztatják.

A nagyobb adózók érdekeiket bizonyára meg tudják védeni, de mi lesz a gyámoltalan kis emberrel, aki még kevesebb betűvel összerót és világosabb szövegezésű törvények és

utasításokba is megbotlott és tanácsatlannal állt, — ha neki kell a felszók-tetett adó ellen felszólalni, kérvényezni? Azt hisszük, hogy az egyes adózó fél alig lesz képes érdekeinek gondozására. Még azok járnak jól, akiknek egyforma foglalkozásuk lévén, szervezetiesleg léphetnek föl érdekeik oltalmára. És ha csakugyan úgy lesz, ami még ma csak a kis polgárok aggodalma, hogy a jövedelmi adó kontingentálása alatt tulajdonképpen újabb adóemelés lap-pang, akkor a polgári társadalomnak sivár kilátásai vannak.

Ennélfogva az adókiivető bizottságnak különösen az első esztendőben a legnagyobb ovatosságra és méltányosságra lesz szüksége, hogy ne csak az átmenet legyen sima és zavartalan, de a kis embereknek bizonyosság adassék arra nézve, hogy az új adótörvény nem ellenük irányul s hogy a későbbi tapasztalat pedig győzze meg az adózó polgárokat, hogy az új adótörvény csakugyan jobb a réginél, mert egy adómentes létminimumot létesített, amelynek ellenértékét nem a többi pár koronával nagyobb jövedelmű társaiknak kell megtízteni, hanem igazságosan elosztódik a nagyobb jövedelemmel bíró adófizetők progresszív adójában.

Szükségesnek tartjuk, hogy a polgárság esetleges felszólamlásai is részletesen s az eddig tapasztalt eljárásnál behatóbban vizsgáltassanak meg, hogy az, akinek igazságos panasza van, legalább meghallgatásra találjon.

A Balkán és érdekeink.

A Balkánon a törökök elleni küzdelem miatt, mely igazában már a görög szabadságharc kezdődik, rettenetes vérfürdő van, milliókra menő vagyonok pusztulnak el nem, is számítva az emberek menő munkáskezet. A háborút azonban megakadályozni nem lehetett, mert amint mondani szokták: „A balkáni puskák maguktól szoktak elszólni!” Ezek a háborúk újból bizonyítják, hogy a kultúra meg a munka erősebb tényező a katonai fölénynél. Mert először valóban azt hitték, hogy a török mint katonai hatalom, könnyen fog elbánni a félsziget kis országaival; persze nem számítottak arra, hogy minden épkeálábú ember Szerbiában fegyvert fogván, a slivnicai vereség megfosztására betör a Rigómezőre úgy, hogy állandóan ott meg is marad-hasson.

Ha az erőket összehasonlítjuk, akkor a következő képet nyerjük. A törökök birodalmának az összes népessége 23, a szövetséges balkánországoké 10 milliót tesz ki s

lám, mégis ez utóbbiak győztek. Mi ennek az oka? Nézzük csak. Az európai Törökországnak a kiterjedése 169317 km² 6:130 millió lakossal, 1770 km. hosszú vasúttal; Bulgária kiterjedése 96340 km², 4:329 millió lakossal, 1928 km. vasúttal, Görögország kiterjedése 64657 km², 1609 km. hosszú vasúttal; Szerbia kiterjedése 48303 km² vagy 3 millió lakossal, 806 km. hosszú vasúttal; Montenegró kiterjedése 9080 km², 18 km. vasúttal; az ázsiai Törökország kiterjedése 1:766 millió km² 16:888 millió lakossal, 4563 km. hosszú vasúttal a nyugati széleken. Ezekből látható, hogy a török megszállás csak igen lassú lehet, mert vasútjai nincsenek, országútjai rendetlenek; míg a kis országok ebből a szempontból már 30 év óta készülődtek. Törökországban a gazdasági élet is el van maradva, vasútjai kedvetlenül állapotban vannak, amelyekkel rendelkezik; nem csoda tehát, ha folyton verik nem is számítva azt, hogy a balkáni népek sokkal műveltebbek is. A töröknek a hajóhada is csak 4 év óta kezd haroképes lenni, tehát hajón sem képes gyorsan szállítani sok embert s így ne ütközzünk meg azon, hogy a görögök oly hamarosan megszállhatták Lemnoszt és Tenedoszt. Az albánok sem jöhettek az ő 60-80000 emberükkel segítségére, mert a novibazári szandzsákba vezető irányokban országutak egyáltalában nincsenek.

Macedoniára sem igen támaszkodhatott a török, melynek ugyan 2-3 millió lakosa van, de ebből 52% bolgár-elem, a délkeleti részekben s a Vardar-völgyben a törökök száma csak 0:5 millió, 1/4-ed millió a görög, déli részen meg albánok és kucovlahok szintén 1/4-ed milliónyi számban. A nem törökök közt van 400000 mohamedán, nem mohamedán a lakosságnak 36% tehát a nemzetiségi kérdés itt elég bonyolult, mihez járul még az agrárkérdés is, mert a

földnek a jelentékeny részét török földesurak birtokolják s bérlőik többnyire bolgárok; tehát faj- és valláskülönbségek, a rossz közigazgatás van napirenden, amiben különben mi is bővelkedünk.

A mi Monarchiánkat illeti, sajnos, akár-hogyan mosakodunk is, de bizony Bosznia-Hercegovina miatt érdekeltségünk e háborúban el nem palástolható. Vajjon ez előnyünkre vagy hátrányunkra lesz-e, most bajos eldönteni; de az tény, hogy Bosznia-Hercegovina okkupációja s 1908-ban való annexiója úgy látszik, hogy az 1967-iki kiegyezésbe éket vert, amennyiben a 67-iki kiegyezésnek az volt az alap gondolata, hogy Magyarországon a magyar, Ausztriában pedig, hogy germánpolitika csinálódjék s im, Ausztriában a szláv, nálunk meg minden, csak nem magyar politika követetik.

Mert ha hisszük, ha nem; de Bosznia-Hercegovina ma idegenebb tőlünk, mint valaha, még pedig azért, mert ma külön politikai s gazdasági célokkal merőben ellenkező irányban haladunk. A magyargyűlölet minden téren erősebbé válik s a közös pénzügyi miniszter mit sem tesz a hozott nagy áldozatok fejében. Mert például Ausztria Magyarország a bosnyák-vasútra 200, Bosznia pedig csak 60 mill. K-át ad és mindezeknek a dacára sem törődik senki avval, hogy a boszniai vasútat valamikor a magyar vasipar érdekeit szolgálhatná, persze, az osztrákok a vasércet máris lefoglalták a maguk számára.

Most, a trialistikus törekvések helyett monarchiaellenes a hangulat, amennyiben a délszlávgyűrt még meg sincs kovácsozva s máris gravitálnak kifelé a mi délszlávaink. A kulturális s gazdasági erőt kellene ott fejleszteni s nem mesterségesen kiviteli iparokat létesíteni, hogy ezáltal a mi iparunk megbéníttassék. Ellenkezőleg, meg versenyt támasztanak indokolatlanul olyan iparoknak

a mesterségesen való fejlesztése által is, amelyek kivételre vannak utalva s így nem is csoda, ha a magyar bevétel Boszniában évről-évre hanyatlik, hiszen a politika éle ugyancsak ellenük irányul. A magyar iparnak igenis elsősorban vannak érdekei Boszniában annak gazdasági élete szempontjából és a magyar kereskedelmet mégis üldözik ott.

Ne áltassuk magunkat. A balkáni népeket az ősi ellenségeskedés ösztöne hajtotta a végleges leszámolás háborúságába s ezenkívül a még rajtuk kívül álló erőknél és nálunknál hatalmasabb tényezőknél a számításába is belevág e kérdés és csak tettetés és ámitás az egész, hogy a béke érdekében történik valami. Valóban, a béke tőgyét, a balkáni tehén szarvai közt keresik. Ez az egész história.

Igen, mert itt nagyon is elágazó s évek óta tervezett megállapodásokról van és lehet szó s ha nem csaldunk, Olaszország, a drága és hü szövetséges csak kezdette, majd a balkáni népek után alkalmasint Oroszország következik. Olaszország celszövénye ez s az éle ellenük irányul; nem csodálkozunk tehát, ha katonai körökben már előbb óhajtották, hogy az olaszal megtörténjék a leszámolás. Milyenek most a szlávhangok? Olyanok, hogyha a dualizmust megbontó törekvéseik nem honorálatnak, kénytelenek lesznek a határokon túl keresni maguknak „politikai s kulturális központot”. Világos tehát, hogy a Monarchiának is új gazdasági politikát kell követnie, mert most tagadhatatlan, hogy a balkáni keresztényállamok nagyot nyerne a gazdasági fejlődés szempontjából és lehet, hogy minél műveltebbek s gazdagabbak lesznek, esetleg annál jobban hasznosíthatjuk majd a magunk számára őket, ha hozzá még vezetők politikát követünk velük szemben.

A török már nem leendő szomszédállam, tehát iparunk és kereskedelmünk piacokat

T A R C A.

A nemes csizmadiacéh diszkulacsa.

— Régi idők tükreiből. —

Híresek voltak hajdanában az ujbányai faszakasok meg a szürszabók, noha tulnyomóan tótok valának; a körmőci pipagyártók, akik körmőci agyagból valódi selmeci pipákat fabrikáltak, ámbár ezek meg nemetek voltak. De valamennyiöknél híresebbek voltak a lévai nemes csizmadiacéh tagjai, különösen pedig néhai való nemes Biró Ádám atyamesterkedése idejében, mely nemes céhnek akkor éppen-eggyel 200 remekelt tagja volt s mind egytől-egyig magyar.

Ha nem volt igazi faszék, ha nem ujbányai faszakas és pedig Krovina Gáspár — akinek 5 fiút és 7 leányt adott az Isten, — formálta; ha nem volt szűr, melyet nem ujbányai szürszabó varrt és tulipánozott; csizma sem volt ám, ha nem Léván készült a Rozmaring-utcában, amelynek kétsor kisablakos hássa a csizmadia cégtábláival, mit akkor „firmá-”nak neveztek — a nemes város sineiben pompázott. Tudnivaló dolog, hogy a Rozmaring-utcában laktak századok óta a leghíresebb csizmadia, akik mindnyájan dolgoztak vándorlás közben Miskolcon is, aminthogy a miskolci csizmadia is, t. i. a java bizonyos időt töltöttek a lévai Rozmaring-utcában, tanulmányozván hogy kell remekelni a csizmavarrás művészetében.

Abban az időben néha 50 pár rámás csizma is volt kiakasztva csalogatónak, mindeniken sarkantyú és mindeniknek sarkán sárga cérnával ékes tulipánok tündököltek.

A sarkantyúk meg-megpendültek, ha a kemény „felső” végig nyargalt a Rozmaring-utcán vagy hogy majsztramék kapatosan jöven baba a libafertályos (szentmihályi) vásárból, hangosan csapkodták be a kis utcasajtókat.

A Rozmaringban lakott Szomrádi uram is fiatalos és kikapósna híresztelt feleségével Fruzsina asszonnyal, akivel a nemes csizmadia-céhnek nem egyszer baja volt, mivelhogy a céh vigyázott nemcsak a majsztramék s legnyei, hanem a majszternek erkölcsére is. — Sokat megvédőlték Fruzsina asszonyt, de mindig ártatlanul, mert sohase tudtak semmitse rábizonyítani.

Hatalmas testű, nagy lelógó harcsabajuszú ember volt Szomrádi uram. A Rozmaringban mindenki remegett előtte. Dörgő hangja ha végig bűgött az utcán, a kutyák éktelen uvitással mind vackaikba húzódtak. Senki ember fia, semmi teremtetett állat meg nem állt előtte. — Csak a felesége Fruzsina asszony, aki előtt Szomrádi uram, még ha friss libafertályra eresztett, Óléva nedvétől volt is zajos, menten megjuhászodott s olyanná lett, mint a keses bárány. — Pedig az asszony alig ért volna az urának a hóaaljáig. Mert ha Fruzsina asszony csipőre

tette a kezét, felcsapván kétfüű faszékna, megeresztotte a nyelvét, hatalmas természetű ura menekült s beódalított a műhelybe, ahol ütni kezdte a sáfát, a talpat akár kellett, akár nem s torkaszakadtából énekel:

*Húztam a bőrt a fagyon;
Kutyák ugattak nagyon,
Csak azért is!*

Erre aztán Fruzsina asszony elfojtván epójának összes forrásait, elnevette magát s elhalgatott. Kénytelen volt vele, a nótát képtelen volt túkiáltani, Szomrádi uram addig fujta, míg a tüdeje birta — reggelig.

Lakott a Rozmaring-utcában egy cingár, de nyelvez szabó is. A firma-táblát ugyan nem merte kitenni, mert a sok csizmadia-inas bizonyosan lemekegte volna. Valami Kulacs nevű. Termetere, szokásaira, nyelvére nézve meg lehetőszen hasonlított Fruzsina asszonyra. Éppen emiatt gyakran ott az u cán ebeszélgettek egymással. Amit a szomszéd asszonyok látva — mint ma volna — azonnal készen volt a pletyka. — A pletyka pedig természetesen gazda nélkül elhatott a céhmester, Biró uram fülebe. Mi volt természetesebb, minthogy Fruzsina asszony oda citataltott volt a céh-atyamester elé: feleljen meg mindenekre, ha nem akar ekléziakövetésre ítélteni.

Fruzsina asszonynak se kellett több védekezett torkaszakadtából; nem igaz! Ki látta? Hol látta? Mit hallott? Mit látott? Ki mondta? Jött utána olyan osz-

is veszihet s versenytársakat kaphat. Igen, a magyar mezőgazdasági terményekkel a szintén nyeresztermelő s ezenfelül föllendülő önálló balkáni államok versenyét vívni majd s mivel olcsó vizüthoz is jutnak, ennek a révén közelebb jutnak a nyugati országok fejlettebb iparához is s így Ausztria ipara ezután valószínűleg még nagyobb mértékben szakad a nyakunkba. Ez az eredménye annak, hogy a magyar ipart ott kifejődni eddig nem engedték, hogy a Balkánon piacot foglalhattunk volna.

Most már az a fő dolog, hogy keleti határainkon a kölcsönös jó viszonyból folytatólag, gazdasági hasznot húzassunk s így balkáni politikánkkal érzéltetés nélkül kell számolnunk. A nemzetek életfeltétele az, hogy minél életképebben juthassanak egy egységes, egészséges kulturális s gazdasági csereforgalomba. Bomladozó szervezetekhez az életet kötni nem szabad, hanem inkább ápolandó a sarjadozó új élet s ez fejlesztendő, hogy abból az életerő növelhető. Nekünk a Balkánon gazdasági érdekeink vannak s majdan a békekötések-nél szokot úgy kell védelmeznünk, hogy életfeltételeinket magunkat meg ne fosztassuk, különösen a nagy-szerb terveknek a megvalósítására ügyeljünk, nehogy azok ellenünk irányuljanak.

Hasánk kivitele a Balkán-félszigeten 1910. volt 1656 millió K értékű, Romániát nem számítva, vagyis 650% 1910. hazánk öszkivitele volt 1716 millió K értékű s a Balkán-félszigetre ebből esett 3750%. Nem nagy értékek ezek, de nincs kizárva, hogy emelkedhetnek.

Már most, amint a szerbek kívánják, Albania északnyugati része csakugyan föl-osztatik Szerbia és Montenegró közt, akkor a Balkánon a szövetségek egy külön vámterületet alkotván, a Monarchia felől a Törökországba vezető út el leendő zárva.

mádiás átok, amelyet sohase hallott senki. Ha annak csak eszredésze is megfogamzik, retentő következményei lesznek, az bizonyos.

Nem is volt igaz, amivel sutyomban megvaidták szegény Fruzsina asszonyt. — Igaz, hamis a szeme, hamis a zuzaja, ha nem pörölt, mosolygós a szája. Szivesen elbeszélgetett mindenki vel, még a cingár szabóval is, de minden hamis utógondolat nélkül. Nem szerette az urát, az bizonyos. Tanu rá a sok sárgarépa csuspajz, melyet megfőzött. Ki nem állhatta a csiriz szagát. Nem is ment az ura után a műhelybe, bármilyen nagyon pöröhetneke volt is. Legjobban érezte ezt ám az inasok, mert ha vagy egy be talált lépni a tiszta szobába, majstrom parancsolatja folyt r, ha hirtelen el nem ilant, olyan nyakievet kapott majstromné asszonyom bársnyos tenyeretől, hogy majstrom korában is égett a helye.

Hanem a kikapós hárak, Fruzsina asszonyt illetőleg más volt a fundamentuma, ami nem volt egyéb, mint a nemes csizmadiacs diszkulacsa. Hej!.. nem mindennapi kulacs volt ez a jószág a maga diszes mivoltában! — Gyönyörű alkotás! Meg is halt szegény Krovina Gáspár, aki fabrikálta, mihelyt befejeste azonnal, hogy ne tudja mását csinálni s így szemfele más céh ne lehessen tulajdonosa ehhez hasonló gyönyörű cserépkulacsnak. Mert cserépből volt ez a gyönyörű jószág, büszkesége a nemes csizmadiacéhnek. Egyik oldalán rajta volt domború kinyomában a nemes város cimere

Most a külügyi hivatal Albániát függetleníteni akarja szintén, ami mindenestre okos és igazságos dolog. A balkáni háborúk feltétlenül jelentékeny magyar üzleti érdekeket tesznek kockára, mert a fogyasztó piac tömegérzelme fontos és nagy befolyással van az áruforgalom alakulására, a gazdasági forgalomra, mert a háború elsősorban okozza a fizikailag való megboszulást. A háborús bonyodalmaknak az áruforgalom szempontjából három fázisuk van: a készülődés, a stagnáció s a háború után a regeneráció. Az első a hadfelszerelési ipart lendíti föl, a behozatal emelkedik, de a pénzpiacra válságos helyzeteket szokott teremteni tökeelvonásokkal, teaurálással s így a kereskedők fizetési kötelezettségeiknek a határnapjait adják ki, ami nagy igazságtalanságot tartalmazó moratórium törvény által lesz azután szabályozva, ami ugyan terhes, de azért az összeomlástól megmenthet jobb sorsra érdemes cégeket, jóllehet így is elég visszaéléssel találkozhatik az ember.

Folyt. köv.

A beszercebányai kereskedelmi és iparkamara közgyűlése.

A beszercebányai kereskedelmi és iparkamara november hó 20.-án tartotta meg végmegakuió gyűlését. A gyűlés tudomásul vette, hogy a kereskedelemügyi miniszter Flittner Károlynak a kamara elnökévé, Bárczy Károlynak és Rosenauer Lajosnak a kamara alelnökeivé történt megválasztását megerősítette s ezzel az új kamara régi kamara vagyonának átvétele mellett megalakult.

Az új kamara a megalakulást követőleg nyomban megtartotta első rendes közgyűlését, melynek fontosabb tárgyai a következők voltak:

A vasuti menetrend elleni panaszok tárgyában a M. A. V. igazgatóságának kiküldöttjeivel megtartott értekezlet megállapodási helyesítség tudomásul vétettek. — A vándoriparról szóló törvénytervezet

tárgyalása során a megrendelőséggyűjtés szabaddá tétele ellen foglalt a kamara állást. — Megelégedéssel fogadtatott elnöknek ama bejelentése, hogy a mértékhibesítési díjak tárgyában a kereskedelemügyi miniszteriumban megtartott értekezlet, a darabszám szerinti díjrendszer mellett foglalt állást s kizárás van az érdekeltség eme óhajának teljesedésére.

Megdöbbenést keltett a belügyminiszternek javaslata, hogy a betegpótlási pótdó 50% ról 100%-ra emeltessek. A kamara a közterhek súlya alatt görnyedő ipar és kereskedelemnek eme újabb nagymérvű megerhelése ellen annál is inkább tiltakozott, mert az ország válságos hitel és gazdasági viszonyai, az új adótörvények életbeletétele a legidőseztőlnebbé is teszi az adóemelés. A kormányhoz intézett felterjesztésen kívül a kamara kerülete országos képviselőt felkéri, hogy az adóteher emelését akadályozzák meg s tiltakozások beadására szólítja fel a kerület ipari és kereskedelmi egyesületeit.

A nyers állati bőrökkel foglalkozó munkások egészségének megóvása tárgyában kiadandó miniszteri rendelet tervezetét a közgyűlés szükségtelemnek, rendelkezéseit az iparra és kereskedelemre nézve sértőknek és nagymérvű teherrel járóknak találta.

Az építőipar gyakorlásáról szóló törvénytervezet az építőiparosokkal megtartott szakértekezlet megállapodásai szerint véleményeztetett.

Felterjesztést intézett a közgyűlés a kereskedelmi miniszterhez kérve az ipar terén kiváló segédekre az egy évi katonai szolgálati kedvezménynek kiterjesztését. — A tisztességtelen verseny elleni törvény mielőbbi megalkotása iránt ugyancsak felterjesztést intézett.

A kereskedelmi alkalmazottak munkaviszonyának szabályosításáról megalkotott törvénytervezetnek véleményezés végett való ieküldését szükségesnek találja s e végből szintén felir a miniszterhez.

A cellulose és papiripar érdekében felterjesztéssel fordul a miniszterhez, hogy a hulladék és tüzfára megállapított eddigi vasuti díjszabás továbbra is fenntartassék, mert a tervezett fuvardíjemelés cellulose és papiriparunkat tönkretenné.

és a vár. Másik oldalán két rámas csizma között maga a kulacs, kicsinyített formában. A kerületen pedig különféle színű tulipánok pompáztak. A fenekeén egy görbe ár és egy dikos keresztbe helyezve. Nem csoda, hogy ebbe a művészi munkába belehalt szegény Krovina Gáspár. Hiszen becsületére vált volna egy szobrásznak is.

Ennek a kulacsnak az volt a hivatása, hogy a céhmester számára borcskát tartalmazzon. Ebből csak a céhmester ihatott. — Mäskor ő sem használhatta, hanem csak akkor, mikor valamelyik remekelő legénynek kiadták a mesterlevelet s áldomást ívának. Ekkor volt szerepe a diszkulacsnak a céhatyamester kezében.

Ez a kulacs lett veszedelme Fruzsina asszony jóhírének ártatlanul, hozzájárulván ehhez azon körülmények, hogy céhmester uram ő kegyelme pedig agglégény volt s nagyon szerette a kereszthegeyi vinkót.

Úgy történt a dolog, hogy Biró uram, a céhmester kivitte magával a diszkulacsot a kereszthegeyi szőlőjébe megtölteni a saját termési borából. Minek így ő az Oroszlán fogadó kétgarasos drága borát, ami még hozzá nem is jó, mikor könnyű szerrrel ihatja a saját termését, ami pénzbe se kerül (Nagy spórmaszter volt az öreg. Harangot akart öntetni a saját nevére, erre gyűjtötte az ezüst huszasokat.) — Hazamenet betér egykét szóra Szomrádiékhöz. Persze hogy a tiszta szobába vızette Fruzsina asszony, 1—2-nél persze, hogy az egy két szó se maradt meg

s a kulacsot tartalmazó teveszörtarisnya éjfélt felé ott felejtődött az ájtósarokra akasztva. — Másnap a céhgyűlésen hiányzott a diszkulacs, dekitudóva úgy szúr alatt, hogy hol volt, van, de hogy milyen körülmények között került Fruzsina asszony tiszta szobájába s hogy ott volt velük egyetemben nagy, leelőg harcabajuszával a gazda is, azt a jóhiszeműek hiába erősítették. Nem talált hiteire, mivelhogy a céhmester agglégény volt s Fruzsina asszony, akiről köztudomású volt, hogy sűrűn főzi a sárgarépa főzeléket, hamis volt a szeme és ringós, rugalmas meg — a járasa

Ezzel a céhben egy ideig csak hallgattak, noha a verebek eléggé csiripelték, hallgattak pediglen azért, mert mindenképpen Biró uram a céhmester volt a hibás. — Hanem végre is felfortyantak ám az asszonyok s kezdték hangosoz hangoztatni: mit keres a diszkulacs a Szomrádiné tiszta szobájában? miért nem tessz rendet a céhgyűlés? mit takarja a céhmester a saját bűnét? vége van a céh jó erkölcsének? nem mondtuk eleget, hogy agglégény nem való atyamesternek? Most itt van. Mire jutottunk? Mire jutott a tisztes csizmadiacéh? Es sok más ilyen hangok törtek utat a céhbizottmány füleibe. Ám ennek az lett a vége, hogy Fruzsina asszonyt bevádolták, csábitással gyanúsítva s meg kellett sentenciára citálni. Perze minderről a céhmester nem tudott semmit, arról legkevésbé, hogy ő volna a csábitott. Hanem beszeg nagyot nézett, mi-

Jóváhagyásra ajánlatott Léva város berkocai ipari, Losonc város hirdetésügyi, Bakabányának városi szabályrendelete, a zólyomi ipartestületnek a segéd- és tanoncok munkaviszonyaira vonatkozó szabályzata, Balassagyarmat közevetvámenge-délyének módosítására.

Az országos közlekedésügyi tanácsba a kamara képviselőjében Flittner Károly elnök küldetett ki.

Végül megválasztották a különböző bizottságok tagjai.

Különlélek.

— **A főispán bucsúzása.** Telefonon vett értesüléseink szerint tegnap az Aranyosmaróton megtartott törvényhatósági bizottsági diákszögyülésen vármegyénk közönsége rendkívül megható módon bucsuzott el a távozó főispántól, báró Kürthy Lajostól, aki már az előző napon érkezett a vármegye székhelyére. Korán reggel nagy élénkséggel jelt a nap fontosságát, mert számtalan küldöttség már a szögyülés előtt tisztelegte a főispántól. A többek között: Körömcabánya város küldöttsége, vezette Szemethanovics Kálmán polgármester, — Aranyosmarót küldöttsége dr. Belicza Pál, a kir. tanfelügyelősgye Tomcsányi János, a Bars-megyei Kérjegyzők Egyesülete Szedlacek János elnök, — Léva r. t. város küldöttsége Dr. Mocsy Ába helyettes polgármester vezetése mellett stb. — A diákszögyülésre Dombay Vilmos vezetése alatt egy küldöttség hívta meg a főispánt, akit a terembe léptekor őszinte a nagy lelkesedéssel fogadott a vármegye közönsége. Mailáth István alispán, a szögyülés elnöke megkapóan változta a közömböséget, amellyel a főispán három év előtt találkoztott vármegyénkben, amikor főispáni székét elfoglalta s íme most — távozása alkalmával — mindyájunk őszinte sajnálatát viszi magával. — A vármegye közönsége nevében Báthy László prépost remek szónoki beszédben bucsuzott el a távozó főispántól. A szögyülés elhatározta, hogy báró Kürthy Lajos arcépet a vármegye székháza részére megfesteti és áldásos közhasznú tevékenységet jegyző könyvben örökíti meg. — A szögyülés után a főispán a többi küldöttségeket fogadta. A küldöttségek fogadtatása után a főispán tiszteletére nagyszabású társasá-
kor megjelent előtte s a céhbizottmány tagjai előtt Fruzsina asszony s azon kezdte, hogy mindennek az az átkozott diákskulacs az oka. Ha a diákskulacsot nem felejté az ajtóra akasztva céhmester uram, most ő ártatlanul nem kerül ide a céhbizottmány elé, hogy az Isten büntesse meg azt is, aki fabrikálta. Aztán neki fordulva a választmányának: aztán volna lelkük engem ártatlant megsejtenéni? Hat nem tudják hogy Biró uram már igazában agglégény? Hissen nekem apám lehetne. Aztán ki tud én rám valamit? hogy én csábitottam el a céhmestert, öreg nemes Biró uramat, aki már 60 felé ballag. És én a 34 éves asszony, aki még menyecskesorba tartom magamat, csak nem vetem a szememet, ha már rossz akarok lenni — mitől Isten mentem — valami öreg atyamesterre! Találék én fiatal ésmagamhosiolt is, de nem tesszem! Hát nem elégszer kísérgetett Szomrádi uram? Mondja, mit kapott tőlem a képes felére? Vagy nem fogtam-e seprűt a szőlőben Tóth uramra tavaly nyáron levelezéskor? Még hogy én csábitok! Hol van az az istentelen, aki vádaskodik rám? Hissen az uram is ott volt velünk együtt, még ő kitisérte a kisajtóig az atyamestert. Már majdnem küldtem ő kegyelmét, olyan álmos voltam s mi lett a vége?!

No hát sentenciázzanak meg, ha van lelkük, ha van igazságuk, de tudom Iste-

volt, amelyen körülbelül kétszázan vettek részt. Lapunk zártakor az ebéd még mindig tart, azért erről csak a jövő számunkban közölhetünk részletes tudósítást.

— **A herceggímás változás.** A hivatalos lap csütörtöki száma két királyi kéziratot közölt melyeknek egyike *Vaszary* Kólos herceggímásának és esztergomi érseknek ezen állásáról való lemondását vette tudomásul és őt a haza és trón körül szerzett érdemeinek elismerése mellett felmenti; a másik kézirat dr. *Csernoch* János kaloccai érseknek esztergomi érsekké és Magyarország herceggímásává történő kinevezését tartalmazza. A lemondott herceggímás személyéről olyképen történt gondoskodás, hogy saját kérelmére továbbra is használhatja a budai primási palotát, szonkívül 120 ezer évi járadék biztosított neki az esztergomi érsegek jövedelméből

— **Ismeretterjesztő előadások.** A Lévai Szabadsoktatási Egyesület 1912. dec. 10.-tól 1913. febr. 18.-ig a város háza nagyertermében ismeretterjesztő előadásokat tart, melyekre az érdeklődő közönséget ezton is meghívja. Az előadások kezdete keddi napokon d. u. 5 órakor. — Belépődij nincsen. — A felolvasások sorrendje a következő: 1912. dec. 10. Köveskúti Jenő, tanítóképző intézeti igazgató: Törökország emelkedése, h nyatlása és bukása. Berkó István, főhadnagy, az ifjúsági céllovészet vezetője: A háború. Dec. 17. Dezeri Bobok Mária úrnő: A feminizmus. Berkó István, főhadnagy: A háború (folytatás.) 1913. jan. 7. Dr. Karafáth Márius, orvos: A testnevelés a tüdővész elleni küzdelemben. Jan. 14. Köveskúti Jenő kép. igazgató: A Balkán államok keletkezése, története és ujzásületése. Bartos Ede, főgimn. tanár: A vulkanizmus. (Vetített képeken.) Jan. 21. Dr. Kerék János, ügyvéd: A nő szerepe a magyar jogban. Rassevssky Kálmán, főgimn. tanár: A spiritizmus. Jan. 28. Dr. Novotny Ernő, ügyvéd: Az esperantó nemzetközi nyelvről. Febr. 4. Frank Antal, tanítóképző-intézeti tanár: A filozófia történetében az empirizmus megindítója: Bacon. Deak Miklós, főgimn. tanár: A reneszánsz építészete. (Vetített képeken.) Febr. 11. Frank Antal tanítóképző-intézeti tanár: A filozófia történetében a racionalizmus megindítója: Descartes. Deak Miklós, főgimn. tanár: A reneszánsz építészete. (Folytatás.) Febr. 18. Dr. Laufer Lpót,

nem, hogy megkeserült! Ezzel megpillantván a veszedelmes diákskulacsot ott a céhmester előtt — mint a villám oda ugrott, felkapta s úgy vágta a szoba közepére, hogy eser darabra törött a remek alkotmány. — Tartalma pedig — bizonyosan jóféle keresztgyei volt — szerte fröccsant s tele sugározta szemét-száját néhány álmélikdó céhbizottmányok.

Persze, hogy a sentenciából nem lett semmi. Az egész bizottmány ott siránkozott a remek diákskulacs romjai felett s azon gondolkodott: ki csinálta meg a mását? Meghalt szegény Krovina Gáspár, hol vesznek ilyen nagyszerű, remekre képes fazekast?

Eddig a történet, melynek egy részét álmodtam, egy részét hallottam, egy részét régi leveles ládák titkaiból lestem ki s raktam össze, csak azért, hogy néhány csizmadia jóbarátomnak örömet szerezsek, mert ám jó néha a régi dolgokra visszaemlékezni. Azok a céhek nagyon jó erkölcs-bírószágok voltak, ha néha tévedtek is. Most is elkelnének, különösen ha a csizmadiaik terminust felejtene, mert a maiak igen gyakran 3—4 terminust tűsnek s mind elfelejtik, legjobb esetben a hatodikát tartják meg, azt is nagy nehezen.

Mindazonáltal a csizmadiaknak egyetemlegesen is „áldás, békeség“.

Városi István.

orvos: A szellemi élet higiéniája. Juhász Vince, főgimn. tanár: Deszericzky József élete és művei. A felolvasások közben szavaltatok, ének és zeneeszmék is lesznek.

— **Városi tisztújítás.** Körömcabányán mult hó 16-án Mailáth István alispán elnöke alatt részleges tisztújítás volt, amelyen *Budinszky* Sándort városi főszámvévővé, *Jeszenszky* Józsefet számvévővé és közgyámává, *Hurtai* Bélát városi irnokká, *Peterecz* Józsefet számtisztte és dr. *Szophó* Istvánt másodaljegyzővé választották.

— **Ismeretterjesztő előadás.** A Kath. körben ma délután 5 órakor lesz az adventi időszakban az első ismeretterjesztő előadás, amelynek műsora a következő: 1. Bozporus és Konstantinápoly bemutatása vetített képekkel. 2. Monológot mond: *Szanyo* Etel. 3. Zongorázik: *Teszák* Erzsébet. — A kellemeesen szórakozató és tanulságos előadásokat az érdeklődő közönség bizonyára ez évben is örömmel és tömegesen fogja látogatni.

— **Egy lelkész beiktatása.** A kis- és nagykálmai ref. egyháznak már megválasztott lelkészét, *Konta* Károlyi volt lévai segédlelkész, december hó 15.-én fogják ünnepélyesen beiktatni új állásába. A megüresedett lévai segédlelkézi állást e hó 12.-től *Pető* Sándor kiskálmai segédlelkész foglalja el.

— **Gyászhir.** Esztergomból kaptuk a leverő hirt, hogy ott dr. *Gedeon* Kálmán, a herceggímási uradalmak nyug. főorvosa, Esztergom- és Barsvármegyék tiszteletbeli főorvosa, aki évek hosszú során át Zselisen működött, f. évi nov. hó 23-án este, áldásos életének 52-ik, boldog házasságának 30 ik évében meghalt. A közbecélésben állott kiváló orvos már régóta betegeskedett s e miatt felhagyván orvosi műzödsével, nyugalomba vonult és Esztergomba költözött. Hűt tetemét nagy és őszinte részvét mellett nov. hó 25-en délután 3 órakor az esztergomi belvárosi temetőben helyezték örök pihenőre. — Áldás és béke poraira!

— **Iskolalátogatás.** A helybeli tanítóképzőintezetenek III. éves növendékei november hó 24.-én a pedagógia tanárának vezetése mellett meglátogatták a helybeli izraelita elemi népiskola át a fonómimika megfigyelése, valamint az egész iskolának tanulmányozása pedagógiai szemléletszerzés végett. A látottak fényesen beillettek a népiskoláról alkotott azon keretbe, amelyet eddig iparkodtak a tanítójelöltek lelkében kiépitni.

— **Vámszedés a kompon.** A kereskedelemügyi minisater megengedte, hogy Alsóvárad község az alsó-fel-sőváradai községi közlekedési közut szecsei kizagázást kepező szakaszánál kompot állítson fel és ennek fenntartására vámszedési jogot adott a községnek.

— **Uj elemi iskola Nagysáróban.** Jövő év tavaszán 2 tanteremmel álló es a törvényes követelményeknek megfelelő új elemi népiskola fog építtetni Nagysáróban. A régi iskola a tanító lakással egy fűdél alatt volt, és csak egy szűk, celnak semmiképen sem megfelelő tanteremből állt, melyben 100 nál több tanuló szorongott. Természetesen ilyen körülmények között nem lehetett sem a tanító sem a tanítványoknak a helyzete valami kedvező, eredményt pedig felmutatni lehetetlen volt. A jövő évben azonban a tanügy terén eddig uralkodott szomorú állapot Nagysáróban meg fog szűnni az illetékes körök szűkö, s gyermekek nagy öröme. Hogy Nagysáróban a kulturának egy újszentéje fog emelteni 1913 év tavaszán a nagysárói *Frankl* Ede nagybirtokosnak legfőbb érdeme; ki haszaszeretéből s a népnek a művelődési téren való előre haladásának eszméjétől indítatva lehetővé tette magasztos cél elérését azért, hogy az iskola felépítéséhez szükséges anyagot és tuvart nagylelkűen ingyen adományozza.

— **Felruházási ünnepélyt** rendezett a Lévai Erzsébet Filiieregylet f. hó 24 én délután az izr. hitközség tanácsstermében, mely alkalommal nagy-zámú közönség gyűlt egybe, hogy szemtanuja lehesen a jó meleg ruhákkal ellátott gyermekek örömeinek.

Lieberman főrabbi szép szavakkal nyitotta meg az ünnepélyt, fejtegetvén beszédében Jákob látomását, mondván, hogy a szeretet a létra, mely a földet az éggel egybeköti, minden nemes cselekedet egy-egy anygallá várossá válik, mely a lelki felmagasultság létráján száll föl az Istenhez, hogy aztán isteni áldás alakjában ereszkedjék alá a jótékony emberekre. Ezután Steiner Valika úrleány svavata el nagy érzéssel Várady Antaltól „Erssébet“-et. Rosenberg Olga úrleány adta elő igen ügyesen Józann Miklós „Genfi áldozat“-át, majd Herzka Erssike úrleány ragadta magával a közönséget kellemes éneklésével, végül Grotte Jankuska aratott sok tapsot bájos zongorajátékával. — A szép ünnepélyt Salgó egyesületi titkárnak Dr. Frommer Ignác né úrhölgyhöz intézett szavai zárták be, melyben a nemeslelkű úrasszonynak köszönetét tolmácsolta, hogy 33 gyermeki szívet örvendeztetett meg igen izletes uszonnával.

— **Nem mulatnak.** Érdekes mozgalom indult meg Déván. A társadalom mentő emberei ugyanis elhatározták, hogy az idei télen és farsangban semmiféle mulatságot és bált, összejövetelt nem rendeznek, azok megtartását megakadályozák hogy a közigazgatási viszonyokra való tekintettel a közönséget megkíméljék újabb anyagi terhekkel. Az eszme nagy rokonérésére talált a dévai közönségnek. A mi városunk társadalmának vezetői emberei is komolyan fontolóra vehetnek a dévaiak határozatát.

— **Névváltoztatás.** Kiskoru Spira Lajos és Jenő lévai, továbbá Spira Géza budapesti születésű lévai lakosoknak a belügyminiszter megengedte, hogy családi nevüket „Székely“-re változtassák.

— **A vidéki pénznitvezetek száma.** A vidéki városok közül Temesvároton van a legtöbb pénznitvezet, ahol 24 részvénytársaság működik. Utána következnek Debrecen 23, Nagyvárad 20, Arad pedig 16 pénznitvezettel. Nagyváradon legnagyobb az ingatlanpekuláció, amit az 5 ingatlan forgalmi intézet is igazol. Gyöngyösön 4 olyan vállalat van, amely szőőtermeléssel és borértékesítéssel foglalkozik. Nagyszébenben a jelzáloghitelintézetek dominálnak. A legtöbb affiliát intézet Kolozsvároton van, ahol 5 budapesti bank van érdekelve. Érdemes az is, hogy a Pozsonyi Első Takarékpénztárban van a vidéken a legtöbb betét: 55 millió korona.

— **Művészeti előadások.** R. Kovács Laura, az országsserte ismert előadónő, aki néhány év előtt nagy élvezetet szerzett művészi előadásaival városunk közönségének, — tegnap érkezett Lévara, hogy ismét néhány előadást tartson körünkben. A művelt nyugaton nagy elterjedtségnek örvendnek ezek a szellemi szurok, ahol nemcsak szorosán vett művészeti kérdések, hanem aktuális irodalmi és társadalmi problémák fesztelen eszmecsere útján és szakszerű vezetés mellett kerülnek valami könnyed, oktatva szórakoztató formában a hallgatóság elé s ezáltal terjesztői lesznek az életben az egyéni és társadalmi műveltségnek. Nálunk még nagyon tövises kulturmisszió az efajta vállalkozás. Est a nemes célt szolgálja Kovács Laura, akiben hivatott interpretátóra talál az irodalomnak minden műtje. Minden szava, minden gestusa és mimikája a maga a testet öitött érzés és gondolat, amely az ő kifejező és kellemes organumán nem maradhat s nem is maradhatáros nélkül. Vállalkozásának nemes célját karolja fel az érdeklődő közönség és a jó szándékot anyagilag is méltányoija a szülők áldozatkészsége.

— **Állatvásár.** A folyó év november hó 25.-én Leván megtartott állatvásárra felhajtattott szarvasmarha: 2094 drb; ló és csikó 1882 drb; juh: 380 drb; sertés: 461 drb; kecske: 3 drb; összesen 4820. Eladott szarvasmarha: 300 drb; ló és csikó: 215 drb; juh: 126 drb; sertés: 169 drb; kecske: 1 drb; összesen 811 darab.

— **Lóvásárlás a szerb és bolgár hadsereg számára.** Mult hó 25.-én, hétfőn volt Lévan a Katalini országos baromvásár, amelyen a lókereskedők igen sok lovat vásároltak össze és jó áron fizették.

A lovakat állítólag a szerb és bolgár hadsereg számára vették a kereskedők és azonnal el is szállították.

— **Gazdasági egyesületek tevékenysége a többtermelés érdekében.** Földmívelésügyi miniszterünk jelszava, a mely szerint mindenkinek többtermelésre kell törekednie, úgy látszik, nemcsak jelszó marad, minden téren azt látjuk, hogy gazdaságunk közönségünk csakugyan komolyan törekedik a többtermelésre. Így gazdasági egyesületeink körében élénk mozgalom indult meg mindenféle a többtermelés érdekében. Az egyik tenyészállatokat oszt ki, a másik műtrágyázási kísérleteket végeztet, egyzóval mindenik teljesíti kötelességét a nép jobb gazdálkodása érdekében. Miután pedig éppen a műtrágyák segélyével lehet legkisebb befektetéssel, legkevesebb fáradsággal, legjelentékenyebben fokozni a termes átlagokat, különösen a műtrágyák megismertetése és terjesztése érdekében működik több gazdasági egyesület. Így a Temes megyei és a Torontál megyei egyesületek nagyobb mennyiségű, ingyen műtrágyát osztottak ki kísérletezésekre kisgazdák között; ezenkívül pedig a Torontál és Szatmármegyei gazdasági egyesületek összea közsegeikbe szakelőadókat küldenek ki a tél folyamán, akik a népek megmagyarazzák a műtrágyák lényegét, hasznát s rámutatassanak arra, miként kell a műtrágyafelhasználást alkalmazni, s minő haszon várható alkalmazásukból. Örömmel látjuk a gazdasági egyesületeknek ez irányú működését és meg vagyunk győződve, hogy e működésükkel a többtermelés érdekében igen jelentékeny szolgálatot tesznek.

— **A hus szállítása.** Leginkább a kisebb községek lakosságát érinti a földmívelésügyi miniszternek a hus szállításáról szóló rendelete, amelynek értelmében a szarvasmarháknak közfogyasztásra szánt friss husa egyik közsegből a másikba csak is nagyobb kosarakban, nevezetesen öt részre vágva szállítható. A kis állatok husát két részre vágva is szállíthatják. A kevés hus fogyasztó falvakba a nagyobb forgalmu közsegből vittek át eddig kevés mennyiségű és kimerésre szánt hus, a meghatározott mérték most ez elé akadályokat gördít.

Két élvezetes Cabaré-est. Lang és Kun Központi kávéházában december 3. és 4.-én kedden és szerdán, elsőrendű művészek által két estén át lesz alkalma a színpártoló közönségnek szórakozni. Göndör Aurél országsszerű jellemkomikus, Varady Marton a pecsi nemzeti színház bariton enekece, Rathy Iren, Fehér Ilonka, Sándorfi Lenke, budapesti Cabere művésznők. Kormos Hugó ismert Conferenciére, fognak vendégszerepelni.

Közönség köréből.

Köszönetnyilvánítás.

A „József Főherceg Tanítók Háza“ részére főnysz. dr. Haiszl Kálmán garamszentkereszti esperes ur 2 zsák krumplit, — nagytiszteletű Szabó Zsigmond bajkai ref. lelkész ur 2 zsák krumplit, babot, mákot, lencsét, cicerborsót, — Kiss Imre zselizi ref. tanító ur pedig 9 zsák krumplit és 40 kgr. babot, — mint a zselizi népiskolák jótelkü tanulóinak gyűjtését — volt szives küldeni. — A kegyes adományokért a felügyelő bizottság nevében őszinte és hálás köszönetet mondanak

Léva, 1912. nov. 28.

Jaross Ferenc, Köveskúti Jenő,
gondnok. a felügyelő bizottság elnöke.

Nyilvános köszönet.

Szobotka Dezső ur által a Lévai Izraelita Nőegyletnek küldött 2 zsák burgonya kegyes adományáért fogadja a nemes adakozó az egyesület hálás köszönetét.

Léva, 1912. nov. 24.

Deák Adolf Dr. Frommer Ignác né
titkár. elnök.

Hivatalos közlemény.

8925—1912 szám.

Hirdetmény.

A képviselőtestület 8697—1912 sz. határozata folytán közhírré teszem, hogy Léva városnál egy hivatalsszolgái állás van üresedésben, mely azonnal betölthető, a pályázók nálam d. e. 9—12 óra közben jelentkezhetnek.

Ületmények: 600 korona évi törzsfizetés, 100 korona lakbér, egyenruházat természetben, öt évenként kétszer 10⁰/⁰ korptólész, nyugdíjgyosultság.

Léva, 1912 évi november 30.

Bédogh Lajos
polgármester.

Az anyakönyvi hivatal bejegyzése

1912. évi nov. hó 24-ól 1912. évi dec. hó 1-ig

Születés.

A szülők neve	A gyermek neve	A gyermek neve
Pálenyik István Drapesat L. Mihálka Jónás Sili gi Zsófia	leány leány	Ilona Iren

Házasság.

Vőlegény és menyasszony neve	Vallása
Schwarz János Kulik Jolán ösv. Csuvára M. Pásztor I. özv.	r. kath. r. kath.

Halálozás.

Az elhunyt neve	Kora	A halál oka
Karlecz Ferenc	12 éves	Bélszavartódás

Lévai piaciárak.

Rovatvezető: Dr. Horváth Gyula readórkapitány.

Buza m. mázsánként 20 kor. — fill. —
21 kor. 40 Kétszeres 16 kor. 40 fill. 16
kor. 80 fill. — Rozs 18 kor. — fill. 19 kor.
40 fill. Árpa 17 kor. — fill. 18 kor. — fill.
Zab 20 kor. — fill. 21 kor. — fill. Kukorica
16 kor. 60 fill. 16 kor. 80 fill. —
Lencse 40 kor. 60 fill. 41 kor. — fill. —
Bab 24 kor. — fill. 26 kor. — fill. —
Köles 14 kor. — fill. 16 kor. — fill.

Nyiltér.

**MOLL-FÉLE
SEIDLITZ-POR**

Egyre, oldó háziser mindazoknak, kik emésztő zavarokban és az illő életmód egyebb következményeiben szenvednek.

Egy eredeti doboz ára 2 korona.

Vidéki gyógyszerárakban kérjük Moll készítményeit.

**MOLL-FÉLE
SÓS-BORSZESZ**

fájdalom csillapít- **bedörzsolés,**
pítő és erősítő
elismert, régi jóhírnevű háziser
szaggatás és hűlésből származó
mindenne mű betegségek ellen.
Eredeti üveg ára 2 kor. 2.
Kapható minden gyógyszerárban
és drogeriában.

Főszékhely MOLL A. gyógyszerész
Cs. kir. udv. szállító, Bécs, I. Tuachbuen 9.

Szives tudomására adom az igen tisztelt vevő közönségnek, hogy üzletemben az előnyösen ismert

OCCASIO ELADAS

mint minden évben, ez idén is folyó évi **december hó 1-én** veszi kezdetét.

Eladásra kerülnek: fekete és színes szelyemszövetek 3 féle árban, különféle ruhaszövetek, batisztok és ruhavásznak.

Blumenthal Jónás

uri és női divattüzet

Léván.

Eladó ház.

Mángorló u. 2. számú ház szabad kézből eladó. — Bővebbet özv. Janovics Ferenczénél, Kereszt-ú. 4. sz. alatt — — — — —

2908.—2910. 1912. kig. szám

Faeladási hirdetés.

Ujbánya város december 20-án d. e. 10 órakor árverésen eladja a következő famennyiséget:

1. 2998 drb. 2788'93 m³-t kitevő jegenyefenyőfát kitermelt állapotban 31585 korona kikiáltási ár mellett. Bánatpénz 3161 korona.

2. 950 m³ műfára 2070 ürm³ hasáb és 640 ürm³ dorong tűzifára becsült bükkfa készletet. Bükkmúfa kikiáltási ára m³-kint 6 korona, hasábtűzifa ürm³-kint 2 korona, dorong tűzifa ürm³-kint 1 korona. Bánatpénz 1050 korona.

3. 1590 1690 m³ jegenyefenyő műfák melynek kikiáltási ára m³-kint 8—10 és 11 korona. Bánatpénz 1615 korona.

Árverési feltételek az ujbányai erdőgondnokságnál és a polgármesteri hivatalnál megtekinthetők.

Ujbányán, 1912. évi november hó 25-én.

Kotiers Emil
polgármester.

Pályázati hirdetés.*)

A lévai ker. munkásbiztosító pénztár 2452/912. számú igazgatósági határozat alapján pályázatot hirdet évi 2000 korona fizetés és 540 kor. lakbérrel díjazott **ügyvezető igazgatói** állásra.

A pályázóktól megkívánatik:

a) a középiskolai érettségi — vagy ezzel egyenrangú előképzettséget igazoló bizonyítvány felmutatása;

b) pénztárorvosi bizonyítvány arról, hogy teljesen egészségesek;

c) hogy magyarul tudó, teljes koru állampolgárok;

d) igazolása annak, hogy ellenük a szolgálati és fegyelmi szabályzatok 6. §-ának b. pontjában, továbbá ugyanezen szakasz 10. bekezdésében foglalt tiltó okok fenn nem forognak.

Az országos, — a helybeli — vagy más kerületi pénztárnál sikeresen eltöltött szolgálati idő a pályázók előnyül tudatik be.

A megválasztott ideiglenes minőségben alkalmaztatik és csakis a pénztár mindenkori szolgálati és fegyelmi szabályzatainak, a véglegesítésre vonatkozó feltételeinek teljesítése után s legalább egy évi próbaszolgálat után fog véglegesítettetni.

A megválasztott köteles állását a felszólítástól számított 14 nap alatt elfoglalni.

Pályázati határidő **1912. évi december hó 30-án déli 12 óra**, mely időpontig a szabályszerűen felszerelt kérvények a lévai ker. munkásbiztosító pénztár helyiségében benyújthatók.

Később érkező pályázati kérvények figyelmen kívül fognak hagyatni.

A lévai kerületi munkásbiztosító pénztár.

*) A múlt hó 24. (47-ik számban) tévesen közölt hirdetés hatályon kívül helyeztetik.

Eladó birtok.

Néhai Hlóska Pál tulajdonát képezett a lévai határral tőzsomszédságban fekvő 18 magyar hold kiterjedésű ingatlan szabadkézből eladó. — Felvilágosítást ad **dr. Szilárd Samu** ügyvéd Léván.

Harisnyakötést

és mindennemű

kötő-gépmunkát

elvéllal

NYITRAI NÁNDORNÉ

Léva, László-utca 13.

A borfogyasztó közönség figyelmébe.

Ajánlom kitűnő minőségű boraimat
házhöz szállítva.

Börzsönyi zöld, fehér literenként 100 fil
Balatonmelléki „ „ 120 „
Neszemlyi Ó vörös „ „ 140 „

Helyben 5 liternyi rendelést házhöz szállítom. Telefonon is megrendelhető.

Mély tisztelettel

Fertikó József

városi fogadó.

5152 és 5333—1912 tiki szám.

Árverési hirdetés kivonat.

A lévai kir. járásbírósg mint tiki hatóság közhírré teszi hogy Földi Istváné szül. Polesák Julianna és társai önkéntes ingatlan kivonat árverési ügyében a végrehajtási jog hatályával bíró árverést Földi Istváné szül. Polesák Julia és kisk. Muka Eszter és Máriának a lévai kir. járásbírósg területén Garamvezekény község határában fekvő és a garamvezekényi 92 szjkb. A I I sor 96 hrszám alatt foglalt ház és beltelek s az ahhoz tartozó erdő és legelő illetégre továbbá az ottai 109 szjkb. A I I sor 661 hrszámú szántó 2 sor 637 szántó s 3 sor 599 hrszámú szántóföldben 21—48 rezv. illetményükre előbbre 1760 korona, utóbbiakra 1036 korona kikiáltási árban az árverést elrendelte még pedig a Vhu 26 § alapján akkett, hogy ezen határuapon az ingatlanok a megállapított kikiáltási áránál alacsonyabb áron eladhatni nem fognak.

Ezen nyilvános bírói árverés 1912 évi december hó 23 napján délelőtti 11 órakor Garamvezekény község hazánál lesz megtartva.

Az árverelni szándékozók tartoznak az ingatlanok kikiáltási árának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. c. 42. §-ában jelzett árlólyammal számitott és az 1881. évi 3333 számú I. M. R. 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni vagy az 1881. évi LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállt ott szabályszerű elismervényét szolgáltatni, melykövetelteség alól csak a Vhu. 21. §-ában megnevezettek vannak felmentve.

A kikiáltási áránál magasabb ígért esetében bánatpénz a Vhu 25. §-ának megfelelően és az ott jelzett következmények terhe alatt kiegészítendő.

Kelt Léván a kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóságnál 1912. évi nov. hó 18. napján. Pogány s. k. kir. járásbíró.

A kiadmány hitelül:

Bányai

kir. tlvvezető.

WASHALL
lejobb mosószer
Washall Company Wien
11. Kurzbaugasse 3.
Kapható KNAPP drogeriában LÉVA.

PALMA
a valódi
KAUCSUK-CIPŐSAROK DOBOZA.
MINŐSÉGE: ARANY

MIELŐTT

karácsonyi szükségletét fedezné
saját érdekében cselekszik ha

POLLAK ADOLF

karácsonyi kiállítását megtekinti.

!! Remek kivitelű babák valamint játékaruk !!
szigoruan szabott árak mellett.

— Telefon 31. szám. —

Bendalin
a legjobb fémkompozitív minden elképzelhető tárgy mázolására.
Állandóan tartós izzó forróvágnak, valamint nedvességnek ellentálló ezüstoffesték.

➡ Semmi sem pótolhatja! ➡

BENDALIN

legjobb folyékony kályhaezüst festéket.

Nem pattan le vörösrre izott kályhákról sem, hanem
kihülésük után ismét szép ezüstoffényű marad.

Nem robban. — Használatban rendkívül kiadós.

K a p h a t ó :

Stern Józsefnél, Léván.

Egyedüli gyárosok: **Georg Benda, Lutz-Werke**
bronzfestékgár, WIEN, Traismauer, N.Oe. Prag.

KNAPP DÁVID

mezőgazdasági és varrógépek nagy raktára

Telefon szám: 33. **L É V Á N.** Telefon szám: 33.

Piactéren, nagy kiterjedésű gépraktárom céljára épült
házamban nagy választéku

állandó gépkiallítás van berendezve.

==== Hazai gyártmányu gépek: ====

Világhírű „**RAFID**“ láncos kutak. „**Alfa Separator**“ tej és
vajgazdasági gépek. — Legjobb minőségű **takarmánykamrák**
elkészítése és felállítása jutányos árakban. — **Hofherr** és
Schranz-féle gőzcséplő készletek, **Ganz**-féle motorok minden
nagyságban, valamint minden e szkbba vágó gépek és géprészek.

Uj mészáros és hentes üzlet!

Van szerencsém a nagyérdemű
közönséget tisztelettel értesíteni, hogy
Léván, a városháza épületében
(a volt vendéglő helyiségben)

mészáros és hentes üzletet
nyitottam.

Az igen tisztelt közönség becses
pártfogását kérve, maradtam

teljes tisztelettel

Händler Zsigmond

mészáros és hentes.

Kiadó üzlet és lakás.

Kálnai-utca 23 számú házban **1 üzlet-
helyiség** hozzávaló lakással és pin-
cével és Ozman-téren szintén **1 üzlet**
és lakás pincével és ugyancsak ott
1 lakás (2 szoba, konyha s pince) is
kiadó, Bővebbet **Monaco Mosenál, Léva**

Szállítás és fuvarozás

valamint **költözködések**et
legfigyelmesebben és jutányos
árban elvállal

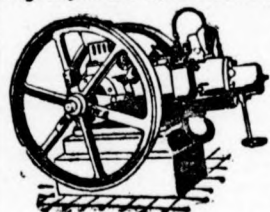
Spitz Armin szállító

Léva Szepesi u. 22.,

CLIMAX

nyersolajmotorok és lokomobilok 3-70 HP.

Magasnyomásu nyersolajmotorok 15-180 ló-
erőig :: erőig ::

legelőszőbb és
legmegbizhatóbb
üzemet biztosít-
ják. Üzemköl-
ség lényegesen
1-2 ml. Alán-
dóan zavartalan
üzeml — Pénz-
ügyöri felügye-
let nélkül! Egy-
szerű kezelés! Sok
száz gép üzemben!

Költségvetések és árlisták díjmentesen.

Bachrich és Társa

betétitársaság motorgyári fióktelepe

BUDAPEST

VI. Vaozl-körut 59/tt

HOLZMANN BÓDOG divatárúháza LÉVÁN Kossuth Lajos tér.

NAGY KARÁCSONYI OCCASIO

november hó 30-án vette kezdetét, mely alkalommal az összes téli árúk és egyéb férfi és női ujdonságok, melyeknek helyszüke miatt csak egyes cikkeket sorolhatok fel u. m.: **női és leányfelöltők, ruhakelmék, flanell és mosó barchetok, vászon és asztal-
neműk, szörme gallérok és karmantyúk, férfi téli sapkák, nyakkendők** stb.

➡ **mélyen leszállított árban** kerülnek eladásra. ➡

Az ideai occasiót nagy arányokban rendezem és tekintettel az árak rendkívüli olcsó voltára a vásárlás nagybecsű vevőim részére nagy pénz megtakarítást jelent. — Amidőn még kiemelem, hogy nagyobbított áruházamban férfi és női kész fehéreneműek valamint **egész menyasszonyi kelengjék** raktáramon készen igen jutányosan kaphatók. — Különlegesség: a legjobb férfi és női ernyő beszött védjegy **Ezer napi jótállás Léván** kizárólag csak nálam kapható.

Maradékok fél árban.

Telefon szám 25.

Maradékok minden elfogadható árban kaphatók.

Feltűnő olcsó
Karácsonyi ocassiot tart
november 15-től december 31-ig

Schönstein Henrik
divatáru üzlete

LÉVÁN, Petőfi utca.

Mélyen leszállított árban kaphatók:
Kosztüm kelmék, blúz és pongyola kelmék, fekete és színes selymek, kézi munkák. — — Szörme áruk. — Vászón és damaszt áruk. Barchettek és az összes divat cikkek. Legújabb Richelieu és Madeira — — — minták. — — —

Maradékok minden elfogadható árban kaphatók.

„AZ OLLA”
szakorvosok
által meg
vizsgálva és
legjobbnak
minősítve
van.
Két évi jót-
állás.
Ára
ucatonként
4.—, 6.—,
8.— és
10. korona

Az
„OLLA”
200 orvos
által leg-
megbízha-
lábbnak van
ajánlva
Kapható az
ország min-
den gyógy-
szertárában
és jobb dro-
gériákba.

Követelje azonban, hogy a szállítója önnek csakis OLLA-t adjon és ne engedjen magának csekélyebb értékű silány utánpótlást mint „ép oly jót” feldicsérni! Az elárúsító helyek kimutatását. Árjegyzéket és eredeti propagandá reklámot ingyen küld az

„OLLA” gummigyár Wien. H/437 Praterstrasse 57
Kapható Léván: KNAPP I. drogeriájában
és PICK EDE illatszerész-üz. etében.

Legjobb bevásárlási forrás!

KERN TESTVÉREK

fűszer, gyarmatáru és vasnagyszerkedése

ALAPITTATOTT 1881.

L É V A.

ALAPITTATOTT 1881.

Mindennemű fűszer- és csemegeárak.
Naponta friss felvágott és prágai sódar.
Elismert legjobb minőségű kávék.
Valódi orosz teak és angol rumok.

Teasütemény, csemegebor, likőr, cog-
nac, déligyümölcs, dessert, cukorka s
mindennemű csemegek a
legjutányosabb áron. — — —

Magyar gyártmányu folyton égő kályhák, fa- és széntartók,
kályhaellenzők, szesz-, szén és villamos vasalók, gyorsforralók,
kávé- és teafőzők, húsvágógépek, konyhamérlegek, valamint
VARRÓGÉPEK stb. állandó nagy raktára.

Gyári raktárt tartunk a legalkalmasabb

tiszta aluminium és valódi nikkell
főzőedényekből, modern háztartási és konyhafelszerelési cikkekől.

Ma moziba megyünk!

Az APOLLO mozgósínház
műsora érdekes.

Köhögés

rekedtség, katarut és elnyalkodás,
görcs és hörghurut ellen ne vásá-
roljon mást, mint a finomizű

Kaiser-
féle Mell Caramellet
a „Három fenyő”-vel

6050 drb. orvosok és mágán-
soktól származó bizonyít-
vány igazolja a biztos
eredményt. Csomagokban 20 és 40
fill. Dobozban 60 fillér. Kapható:
Dezseri Boleman gyószertárában
és Knapp Ignác drogeriájában
L é v á n.